

Bruxelles, den 24.5.2023
COM(2023) 611 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Kroatiens nationale reformprogram 2023 og med Rådets udtalelse om Kroatiens stabilitetsprogram 2023

{SWD(2023) 611 final}

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Kroatiens nationale reformprogram 2023 og med Rådets udtalelse om Kroatiens stabilitetsprogram 2023

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker¹, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241² om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten trådte i kraft den 19. februar 2021. Genopretnings- og resiliensfaciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af EU. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester bidrager den til den økonomiske og sociale genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, som navnlig skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i EU og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder. Det maksimale finansielle bidrag for hver medlemsstat inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten blev i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 ajourført den 30. juni 2022.
- (2) Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2023³, som markerede starten på det europæiske semester 2023 for samordning

---

¹ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

³ COM(2022) 780 final.

af de økonomiske politikker. Det Europæiske Råd godkendte den 23. marts 2023 prioriteterne i undersøgelsen, som er struktureret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2023, hvori Kroatien ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, som kan være påvirket eller kan være i risiko for at blive påvirket af ubalancer, og for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen tillige en udtalelse om Kroatiens udkast til budgetplan 2023. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Rådet vedtog den 16. maj 2023, samt forslaget til den fælles rapport om beskæftigelsen 2023 med en analyse af gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder, som Rådet vedtog den 13. marts 2023.

- (3) Selv om EU's økonomier udviser bemærkelsesværdig modstandsdygtighed, har den geopolitiske kontekst fortsat en negativ indvirkning. EU står last og brast med Ukraine og har i sin økonomiske og socialpolitiske dagsorden fokus på dels at mindske de negative konsekvenser af energichok for både sårbare husholdninger og virksomheder på kort sigt, dels at fortsætte bestræbelserne på at gennemføre den grønne og den digitale omstilling, støtte bæredygtig og inklusiv vækst, sikre makroøkonomisk stabilitet og øge modstandsdygtigheden på mellemlang sigt. Der fokuseres i høj grad også på at øge EU's konkurrenceevne og produktivitet.
- (4) Den 1. februar 2023 offentliggjorde Kommissionen meddelelsen "En industriplan for den grønne pagt til den CO₂-neutrale tidsalder"⁴ for at øge konkurrenceevnen for EU's nettonulindustri og støtte den hurtige omstilling til klimaneutralitet. Planen supplerer den igangværende indsats under den europæiske grønne pagt og REPowerEU. Den har til formål at skabe et gunstigere miljø for at øge EU's produktionskapacitet inden for de nettonulteknologier og -produkter, der er nødvendige for at nå EU's ambitiøse klimamål, samt at sikre adgang til relevante kritiske råstoffer, herunder ved diversificering af forsyninger, korrekt udnyttelse af geologiske ressourcer i medlemsstaterne og maksimering af genanvendelsen af råstoffer. Planen er baseret på fire søjler, nemlig forudsigelige og forenkledede lovgivningsmæssige rammer, hurtigere adgang til finansiering, forbedring af færdigheder og åben handel med henblik på modstandsdygtige forsyningskæder. Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen også meddelelsen "EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030"⁵, der er bygget op omkring ni gensidigt forstærkende indsatsområder og målet om at arbejde hen imod en vækstfremmende lovgivningsramme. I meddelelsen opstilles politiske prioriteter med henblik på aktivt at sikre strukturelle forbedringer, målrettede investeringer og lovgivningsmæssige foranstaltninger med henblik på EU's og medlemsstaternes konkurrenceevne på lang sigt. Nedenstående henstillinger hjælper med at opfylde disse prioriteter.
- (5) I 2023 fortsætter det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker med at udvikle sig i overensstemmelse med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne indeholder foranstaltninger til at håndtere alle eller en betydelig del af de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de

---

⁴ COM(2023) 62 final.

⁵ COM(2023) 168 final.

senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020 og 2022 er fortsat yderst relevante for genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.

- (6) REPowerEU-forordningen⁶, der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en hurtig udfasning af EU's afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af EU's energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringsskapaciteten og energieffektiviteten. Forordningen giver medlemsstaterne mulighed for at tilføje et nyt REPowerEU-kapitel til deres nationale genopretnings- og resiliensplaner for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene. De vil også bidrage til at øge konkurrenceevnen for EU's nettonulindustri som skitseret i industriplanen for den grønne pagt til den CO2-neutrale tidsalder og til at imødekomme de energirelaterede landespecifikke henstillinger, der blev udstedt til medlemsstaterne i 2022, og som måtte blive udstedt i 2023. Med REPowerEU-forordningen indføres der en ny kategori af ikketilbagebetalingspligtig finansiel støtte, der stilles til rådighed for medlemsstaterne til finansiering af nye energirelaterede reformer og investeringer inden for rammerne af deres genopretnings- og resiliensplaner.
- (7) Den 8. marts 2023 vedtog Kommissionen en meddelelse om finanspolitiske retningslinjer for 2024. Den har til formål at støtte udarbejdelsen af medlemsstaternes stabilitets- og konvergensprogrammer og dermed styrke den politiske samordning⁷. Kommissionen mindede om, at stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul deaktiveres ved udgangen af 2023. Heri opfordredes til i 2023 og 2024 at føre en finanspolitik, der sikrer en holdbar gæld på mellemlang sigt og øger den potentielle vækst på en bæredygtig måde. Medlemsstaterne blev opfordret til i deres stabilitets- og konvergensprogrammer 2023 at redegøre for, hvordan deres finanspolitiske planer vil sikre, at referenceværdien for underskuddet på 3 % af BNP overholdes, og at gælden nedbringes troværdigt og konstant eller holdes på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Kommissionen opfordrede medlemsstaterne til at udfase de nationale finanspolitiske foranstaltninger, der er indført for at beskytte husholdninger og virksomheder mod energiprischokket, begyndende med de mindst målrettede. Det blev også præciseret, at hvis det bliver nødvendigt at forlænge støtteforanstaltninger på grund af et fornyet pres på energipriserne, bør medlemsstaterne i langt højere grad end tidligere målrette sådanne foranstaltninger mod sårbare husholdninger og virksomheder. Kommissionen foreslog, at de finanspolitiske henstillinger skulle kvantificeres og differentieres og formuleres på grundlag af de primære nettoudgifter som foreslået i dens meddelelse om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU⁸. Af henstillingen fremgik, at alle medlemsstaterne fortsat bør beskytte nationalt finansierede investeringer og sørge for at anvende midlerne fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde effektivt, navnlig i lyset af målsætningerne for den grønne og den digitale omstilling og om øget modstandsdygtighed. Kommissionen påpegede, at den i overensstemmelse med de gældende regler vil foreslå Rådet i

---

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1).

⁷ COM(2023) 141 final.

⁸ COM(2022) 583 final.

foråret 2024 at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af endelige data for 2023.

- (8) Den 26. april 2023 fremsatte Kommissionen lovgivningsforslag med henblik på at gennemføre en omfattende reform af reglerne for økonomisk styring i EU. Hovedformålet med forslagene er at styrke holdbarheden af den offentlige gæld og fremme bæredygtig og inklusiv vækst i alle medlemsstater gennem reformer og investeringer. Forslagene skal give medlemsstaterne mere kontrol over tilrettelæggelsen af deres mellemfristede planer, samtidig med at der indføres en strengere håndhævelsesordning til at sikre, at medlemsstaterne opfylder tilsagnene i deres mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag. Det er hensigten at afslutte lovgivningsarbejdet i 2023.
- (9) Den 14. maj 2021 indgav Kroatien sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingskriterierne i bilag V til forordningen. Den 28. juli 2021 vedtog Rådet en afgørelse om godkendelse af vurderingen af Kroatiens genopretnings- og resiliensplan⁹. Tilrådighedsstillingen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har truffet en afgørelse om, at Kroatien på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet.
- (10) Den 28. april 2023 forelagde Kroatien sit nationale reformprogram 2023 og sit stabilitetsprogram 2023 i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1466/97. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Det nationale reformprogram 2023 afspejler i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2021/241 også Kroatiens halvårslige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af genopretnings- og resiliensplanen.
- (11) Den 24. maj 2023 offentliggjorde Kommissionen landerapporten 2023 for Kroatien¹⁰. Heri foretages der en vurdering af Kroatiens fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2022, og der gøres status over Kroatiens gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer. Rapporten indeholder også en vurdering af Kroatiens fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af EU's overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af FN's mål for bæredygtig udvikling.
- (12) Ifølge data, som er valideret af Eurostat¹¹, blev Kroatiens offentlige saldo forbedret fra et underskud på 2,5 % af BNP i 2021 til et overskud på 0,4 % i 2022, mens den

⁹ Rådets gennemførelsesafgørelse af 28. juli 2021 om godkendelse af vurderingen af Kroatiens genopretnings- og resiliensplan (ST 10687/21, ST 10687/21 ADD 1).

¹⁰ SWD(2023) 611 final.

¹¹ Eurostats Euroindikatorer, 47/2023, 21.4.2023.

offentlige gæld faldt fra 78,4 % af BNP ved udgangen af 2021 til 68,4 % ved udgangen af 2022.

- (13) Den offentlige saldo er blevet påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er vedtaget for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. I 2022 omfattede sådanne indtægtsreducerende foranstaltninger nedsættelse af moms og punktafgifter, mens sådanne udgiftsforøgende foranstaltninger omfattede energiprislofter, kvoter til sårbare forbrugere, støtteordninger for virksomheder og social bistand til pensionister og sårbare husholdninger. Kommissionen anslår nettobudgetomkostningerne ved disse foranstaltninger til 1,6 % af BNP i 2022. Den offentlige saldo er også blevet påvirket af budgetudgifterne til midlertidig beskyttelse af fordrevne personer fra Ukraine, som anslås til 0,1 % af BNP i 2022. Samtidig faldt de anslåede omkostninger ved midlertidige covid-19-nødforanstaltninger til 0,1 % af BNP i 2022 fra 1,3 % i 2021.
- (14) Den 18. juni 2021 henstillede Rådet¹², at Kroatien i 2022 fastholdt en understøttende finanspolitisk kurs, som omfattede finanseffekten af genopretnings- og resiliensfaciliteten, og opretholdt nationalt finansierede investeringer. Rådet henstillede endvidere, at Kroatien holder væksten i de nationalt finansierede løbende udgifter under kontrol.
- (15) Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs¹³ i 2022 stort set neutral, nemlig +0,2 % af BNP, som var hensigtsmæssig i en situation med høj inflation¹⁴. Som henstillet af Rådet fortsatte Kroatien med at støtte genopretningen med investeringer finansieret af genopretnings- og resiliensfaciliteten. Udgifter finansieret med tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler beløb sig til 2,6 % af BNP i 2022 (2,7 % af BNP i 2021). Nationalt finansierede investeringer udgjorde et kontraktivt bidrag på 0,6 procentpoint¹⁵ af BNP til den finanspolitiske kurs¹⁶. Kroatien opretholdt derfor ikke nationalt finansierede investeringer, hvilket ikke er i overensstemmelse med Rådets henstilling. Samtidig udgjorde væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. nye foranstaltninger på indtægtssiden) et stort set neutralt bidrag på 0,1 procentpoint til den finanspolitiske kurs. Kroatien har derfor i tilstrækkelig grad holdt væksten i nationalt finansierede løbende udgifter under kontrol.
- (16) Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne i stabilitetsprogrammet, forekommer gunstigt i 2023 og derefter realistisk. Regeringen forventer en realvækst i BNP på 2,2 % i 2023 og 2,6 % i 2024. Til sammenligning forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 en lavere realvækst i BNP på 1,6 % i 2023 og 2,3 % i 2024, hovedsagelig på grund af mere konservative skøn over husholdningernes og det offentlige forbrug samt de samlede investeringer.

---

¹² Rådets henstilling af 18. juni 2021 med Rådets udtalelse om Kroatiens konvergensprogram for 2021 (EUT C 304 af 29.7.2021, s. 48).

¹³ Den finanspolitiske kurs bestemmes bedst ud fra ændringen i primære udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden), idet der ses bort fra kriserelaterede midlertidige covid-19-nødforanstaltninger, mens udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler medtages, i forhold til den potentielle vækst på mellemlang sigt. Yderligere oplysninger findes i boks 1 i de finanspolitiske statistiske tabeller.

¹⁴ Kroatien oplevede også en kraftig vækst i realt BNP i 2022.

¹⁵ Nationalt finansierede investeringer havde et kontraktivt bidrag til den finanspolitiske kurs på grund af et fald i de lokale myndigheders investeringsudgifter.

¹⁶ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter udgjorde et ekspansivt bidrag på 0,5 procentpoint af BNP. Dette skyldtes til dels en engangsomkostning i forbindelse med en international voldgiftssag.

- (17) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventer regeringen, at den offentlige saldo vil falde til et underskud på 0,7 % af BNP i 2023. Forværringen i 2023 afspejler hovedsagelig den forsinkede effekt af inflationen på de offentlige udgifter, navnlig gennem indekseringsmekanismerne for offentlige lønninger, pensioner og sociale ydelser. Ifølge programmet forventes den offentlige gældskvoté at falde fra 68,4 % ved udgangen af 2022 til 62,6 % ved udgangen af 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes der et offentligt underskud på 0,5 % af BNP i 2023. Dette er stort set i overensstemmelse med det underskud, der blev fremskrevet i stabilitetsprogrammet. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 vil den offentlige gældskvoté udgøre 63,0 % ved udgangen af 2023.
- (18) Den offentlige saldo for 2023 forventes fortsat at blive påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er vedtaget for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. De består af foranstaltninger, der blev forlænget fra 2022 (navnlig på indtægtssiden: nedsættelse af moms og punktafgifter, men også på udgiftssiden: energiprislofter, kvoter til sårbare forbrugere, støtteordninger for virksomheder og social bistand til pensionister og sårbare husholdninger). Nettobudgetomkostningerne ved støtteforanstaltningerne forventes ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 at ligge på 1,5 % af BNP i 2023¹⁷. Størstedelen af foranstaltningerne i 2023 synes ikke at være rettet mod de mest sårbare husholdninger eller virksomheder og mange af dem bevarer ikke fuldt ud prissignalet om at reducere energieftefterspørgslen og øge energieffektiviteten. Som følge heraf anslås det i Kommissionens forårsprognose 2023, at størrelsen af de målrettede støtteforanstaltninger, der skal tages i betragtning ved vurderingen af overholdelsen af den finanspolitiske henstilling for 2023, udgør 0,2 % af BNP i 2023 (sammenlignet med 0,3 % af BNP i 2022). Budgetomkostningerne til midlertidig beskyttelse af fordrevne personer fra Ukraine forventes at forblive stabile i forhold til 2022.
- (19) Den 12. juli 2022 henstillede Rådet¹⁸, at Kroatien i 2023 skulle træffe foranstaltninger for at sikre at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter er i overensstemmelse med en overvejende neutral finanspolitisk kurs¹⁹, under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til husholdninger og virksomheder, som er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Kroatien burde være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation. Kroatien blev også anbefalet at øge de offentlige investeringer i den grønne omstilling og den digitale omstilling og i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, herunder ved at anvende genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde.
- (20) I Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den finanspolitiske kurs i 2023 at være ekspansiv (-1,0 % af BNP) i en situation med høj inflation. Dette følger en generelt neutral finanspolitisk kurs i 2022 (+0,2 % af BNP). Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) ventes i 2023 at indebære et ekspansivt bidrag på 0,4 % af BNP til den finanspolitiske kurs. Dette omfatter de reducerede omkostninger til målrettede

---

¹⁷ Tallet angiver niveauet for de årlige budgetomkostninger ved foranstaltningerne, inkl. løbende indtægter og udgifter samt – hvis det er relevant – investeringsforanstaltninger.

¹⁸ Rådets henstilling af 12. juli 2022 om Kroatiens nationale reformprogram og med Rådets udtalelse om Republikken Kroatiens konvergensprogram for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2022, s. 88).

¹⁹ Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 anslås Kroatiens potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt (gennemsnit over 10 år) nominelt at være på 10,3 %.

støtteforanstaltninger for husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, med 0,1 % af BNP. Det ekspansive bidrag fra nationalt finansierede primære løbende nettoudgifter skyldes derfor ikke den målrettede støtte til de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for energiprisstigninger, og til personer, der flygter fra Ukraine. Den ekspansive vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden) skyldes også opretholdelsen af ikkemålrettede energiforanstaltninger, permanente stigninger i den offentlige sektors lønninger og sociale ydelser og lavere momssatser på andre produkter end energiprodukter. Den forventede vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter er overordnet set ikke i overensstemmelse med Rådets henstilling. Udgifter, der finansieres via tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten, forventes at udgøre 3,1 % af BNP i 2023, mens de nationalt finansierede investeringer forventes at yde et ekspansivt bidrag til den finanspolitiske kurs på 0,7 procentpoint²⁰. Kroatien planlægger at finansiere yderligere investeringer gennem genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler, samtidig med at landet forventes at fastholde nationalt finansierede investeringer. Landet planlægger at finansiere offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed såsom energirenovering af bygninger, digitalisering af den offentlige forvaltning, investeringer i digital diagnostik og digitalt udstyr på hospitaler og støtte til den grønne og den digitale omstilling i erhvervslivet, som finansieres af genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler.

- (21) Ifølge stabilitetsprogrammet forventes det offentlige underskud at stige til 1,5 % af BNP i 2024. Stigningen i 2024 afspejler hovedsagelig højere kapitaludgifter og en stadig forholdsvis høj indeksering af lønninger, pensioner og udgifter til social bistand. Ifølge programmet forventes den offentlige gældskvotestørrelse at falde til 59,8 % i slutningen af 2024. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 et offentligt underskud i 2024 på 1,3 % af BNP. Dette er overordnet set i overensstemmelse med underskuddet ifølge programmet. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes der en højere offentlig gældskvotestørrelse på 61,8 % ved udgangen af 2024, idet forskellen i forhold til stabilitetsprogrammets fremskrivninger i vid udstrækning kan forklares ved nævnereffekten (forskellen i det nominelle BNP i 2024) og i mindre grad forskellige antagelser vedrørende stock-flow-tilpasningen.
- (22) Ifølge stabilitetsprogrammet skal de fleste energistøtteforanstaltninger udfases i 2024. Kommissionen anslår i øjeblikket, at nettoomkostningerne ved energistøtteforanstaltninger udgør 0,2 % af BNP i 2024. Disse skøn bygger på antagelsen om, at der ikke sker nye energiprisstigninger.
- (23) Ifølge Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 skal der ske en årlig forbedring af strukturelle budgetsaldo i retning af den mellemlistede målsætning med 0,5 % af BNP som benchmark²¹. Af hensyn til den finanspolitiske holdbarhed²² bør der ske en

²⁰ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et kontraktivt bidrag på 0,5 procentpoint af BNP. Dette skyldes til dels en basiseffekt af højere udgifter i 2022 som følge af en engangsforanstaltning, mens der i 2023 forventes en reduktion af overførslerne til forsyningsselskaber.

²¹ Jf. artikel 5 i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97, hvori der også er krav om en tilpasning på mere end 0,5 % af BNP for medlemsstater med en offentlig gæld på over 60 % af BNP eller med mere udtalte risici for gældsholdbarheden.

²² Kommissionen skønnede, at Kroatien ville skulle opnå en gennemsnitlig årlig stigning i den strukturelle primære saldo som en andel af BNP på 0,75 procentpoint for at opnå en realistisk gældsreduktion eller sikre, at den offentlige gæld forbliver på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Dette skøn byggede

forbedring af den strukturelle saldo på mindst 0,3 % af BNP i 2024. For at sikre en sådan forbedring bør væksten i nationalt finansierede primære nettoudgifter²³ i 2024 ikke overstige 5,1 %, som det fremgår af denne henstilling. Samtidig bør de resterende energistøtteforanstaltninger (som Kommissionen i øjeblikket anslår til 1,5 % af BNP i 2023) udfases afhængigt af markedsudviklingen, og idet der startes med de mindst målrettede foranstaltninger, og de dertil hørende besparelser bør anvendes til at reducere det offentlige underskud. På grundlag af Kommissionens skøn vil dette føre til en stigning i de primære nettoudgifter, der ligger under den anbefalede maksimale vækstrate for 2024. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 er den forventede vækst i nationalt finansierede primære løbende nettoudgifter i 2023 herudover ikke i overensstemmelse med Rådets henstilling. Hvis dette bekræftes, vil en lavere vækst i de primære nettoudgifter i 2024 være hensigtsmæssig.

- (24) Ud fra en antagelse om uændret politik forventes det i Kommissionens forårsprognose 2023, at de nationalt finansierede primære løbende nettoudgifter stiger til 6,8 % i 2024, hvilket er over den anbefalede vækstrate. Den tilpasning, der forventes i Kommissionens prognose, er mindre end besparelserne som følge af den fuldstændige udfasning af energistøtteforanstaltninger, som skyldes en stigning i dynamikken med hensyn til kapital, løn og socialudgifter.
- (25) Ifølge programmet forventes de offentlige investeringer at forblive stabile på 4,6 % af BNP mellem 2023 og 2024. I programmet henvises til reformer og investeringer, som forventes at bidrage til finanspolitisk holdbarhed og bæredygtig og inklusiv vækst. Disse omfatter reformer (sundheds- og velfærdssektoren, forbedring af forvaltningen af statsejede virksomheder, forbedring af loven om finanspolitisk ansvarlighed) og investeringer (transport- og vandinfrastruktur, energirenovering af flerfamiliehuse, investeringer i grøn og digital omstilling samt uddannelsesinfrastruktur), som for det meste også er en del af genopretnings- og resiliensplanen.
- (26) Stabilitetsprogrammet udstikker en mellemfristet finanspolitisk kurs frem til 2026. Ifølge programmet forventes det offentlige underskud at falde til 0,8 % af BNP i 2025 og til 0,6 % i 2026. Det offentlige underskud ventes derfor at forblive under 3 % af BNP inden for programmets tidshorisont. Ifølge programmet ventes den offentlige gældskvotestørrelse at falde fra 59,8 % ved udgangen af 2024 til 55,6 % ved udgangen af 2026. Den offentlige gældskvotestørrelse forventes derfor at falde og forblive under 60 % i programperioden.
- (27) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og kriterium 2.2 i bilag V til samme forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Kroatien er godt i gang med at gennemføre sin genopretnings- og resiliensplan. Kroatien indgav to betalingsanmodninger, hvilket svarer til 59 milepæle og mål i planen og har resulteret i en samlet udbetaling på 1,4 mia. EUR. Kroatien forventes at forelægge en ændring af sin plan med et REPowerEU-kapitel samt yderligere foranstaltninger på andre områder, der skal finansieres af lånekomponenten. I overensstemmelse med artikel 14, stk. 6, i forordning (EU) 2021/241 tilkendegav Kroatien den 30. marts 2023, at det havde til

---

på Kommissionens efterårsprognose 2022. Udgangspunktet for dette skøn var det forventede offentlige underskud og den forventede offentlige gæld for 2024, som forudsatte, at energistøtteforanstaltningerne ville blive afviklet i 2024.

²³ Ved primære nettoudgifter forstås nationale finansierede udgifter eksklusive diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden og renteudgifter samt konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter.

hensigt at anmode om yderligere 3 612 000 000 EUR i form af lånestøtte under genopretnings- og resiliensfaciliteten. En hurtig medtagelse af det nye REPowerEU-kapitel i genopretnings- og resiliensplanen vil gøre det muligt at finansiere yderligere reformer og investeringer til støtte for Kroatiens strategiske mål på energiområdet og inden for den grønne omstilling. Det er fortsat vigtigt systematisk og effektivt at inddrage lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter for at sikre en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen samt af andre økonomipolitiske og beskæftigelsespolitiske tiltag, der går ud over planen, og således sikre et bredt ejerskab til den overordnede politiske dagsorden.

- (28) Kommissionen godkendte alle Kroatiens programmeringsdokumenter vedrørende samhørighedspolitikken i 2022. En hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, er afgørende for at opnå den grønne og den digitale omstilling og øge den økonomiske og sociale modstandsdygtighed samt for at sikre en afbalanceret territorial udvikling i Kroatien.
- (29) Kroatien importerer ca. 53 % af den samlede energi, der forbruges hvert år, samtidig med at landet har et stort potentiale inden for vedvarende energi, navnlig fra sol-, vind- og geotermiske kilder. Halvdelen af landets elektricitet produceres af vandkraftværker; andelen af vindenergi er steget og nåede op på 14 %, mens andelen af solenergi er stadig kun 1 %. De vigtigste faktorer for at fremskynde udbredelsen af sol- og vindanlæg er strømliningen af godkendelsesprocedurerne og færdiggørelsen af den relevante lovgivningsmæssige ramme for at give producenter og egenforbrugere større retssikkerhed. Andre faktorer omfatter en betydelig opgradering af transmissionsnettet og udvidelse af det til den sydlige del af landet, hvor der hovedsagelig produceres vedvarende energikilder, samt indførelse af intelligent måling af små solcelleanlæg. Energiforbruget i boligsektoren er ret højt i Kroatien (35 % af det samlede energiforbrug) med 71 %, der er afhængige af gas til opvarmning. Revisionen og forenklingen af procedurerne for installation af solcelleanlæg i ejendomme med flere lejligheder samt den fremskyndede udrulning af varmepumper til opvarmning og køling er relevante foranstaltninger for energirenovering i byggesektoren. Andelen af vedvarende energikilder, der anvendes til transport, er lav (7 % i forhold til 2030-målet på 14 % i 2030), og det samme gælder jernbanetransport inden for passagertransport (2,5 % mod 8 % i EU). Modernisering af jernbaneinfrastrukturen og det rullende materiel og sikring af en øget udbredelse af nulemissionskøretøjer kan i høj grad bidrage til dekarboniseringen af transportsektoren. Kroatiens forbrug af naturgas er faldet med 22 % i perioden august 2022-marts 2023 sammenlignet med det gennemsnitlige gasforbrug i samme periode i de foregående fem år, hvilket er højere end reduktionsmålet på 15 %. Kroatien bør fortsætte bestræbelserne på midlertidigt at reducere efterspørgslen efter gas indtil den 31. marts 2024²⁴.
- (30) Mangel på arbejdskraft og færdigheder i sektorer og erhverv, der er væsentlige for den grønne omstilling, herunder fremstilling, udbredelse og vedligeholdelse af nettonul teknologier, skaber flaskehalse i omstillingen til en nettonul økonomi. Uddannelsessystemer af høj kvalitet, der reagerer på ændrede behov på arbejdsmarkedet, samt målrettede opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger er afgørende for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft og fremme inklusion og

---

²⁴ [Rådets forordning \(EU\) 2022/1369](#) og [Rådets forordning \(EU\) 2023/706](#).

omfordeling af arbejdskraft. For at frigøre det uudnyttede arbejdskraftudbud skal disse foranstaltninger være tilgængelige, navnlig for enkeltpersoner og i de sektorer og regioner, der er mest berørt af den grønne omstilling. I 2022 blev der rapporteret om mangel på arbejdskraft i Kroatien for 31 erhverv, der krævede specifikke færdigheder eller viden med henblik på den grønne omstilling, herunder i anlægs- samt fremstillingssektoren (begge under EU-gennemsnittet).

- (31) Rådet har på baggrund af Kommissionens vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet 2022, og dets holdning²⁵ afspejles i henstilling 1 nedenfor.
- (32) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euomedlemsstaternes økonomier og deres kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet, at medlemsstaterne i euroområdet træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til i) at bevare gælds bæredygtigheden og afholde sig fra bredt funderet støtte til den samlede efterspørgsel i 2023, bedre at målrette de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde virkningerne af høje energipriser, og at overveje passende måder at afvikle støtten på, efterhånden som energiprispresset mindskes, ii) at opretholde et højt offentligt investeringsomfang og fremme private investeringer til støtte for den grønne og den digitale omstilling, iii) at støtte en lønudvikling, der afbøder tabet af købekraft og samtidig begrænser anden runde-effekter på inflationen, yderligere at forbedre de aktive arbejdsmarkedspolitikker og afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft, iv) at forbedre erhvervsklimaet og sikre, at energistøtten til virksomheder er omkostningseffektiv, midlertidig og målrettet levedygtige virksomheder, og at den opretholder incitamenter til den grønne omstilling, samt til v) at bevare den makrofinansielle stabilitet og overvåge risici og samtidig fortsætte arbejdet med at fuldføre bankunionen. For Kroatien bidrager henstilling 1, 2 og 3 til gennemførelsen af den første, anden og tredje henstilling vedrørende euroområdet.

HENSTILLER, at Kroatien i 2023 og 2024 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. neddrog de energistøtteforanstaltninger, der gælder, inden udgangen af 2023 og at bruge de dertilhørende besparelser til at nedbringe det offentlige underskud; sikre at disse i tilfælde af, at nye energiprisstigninger skulle kræve støtteforanstaltninger, målrettes beskyttelsen af sårbare husholdninger og virksomheder, er finanspolitisk overkommelige og bevarer incitamentet til energibesparelser
sikre en forsigtig finanspolitik, navnlig ved at begrænse den nominelle stigning i nationalt finansierede primære nettoudgifter i 2024 til højst 5,1 %
opretholde nationalt finansierede offentlige investeringer og sikre en effektiv absorption af tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler, især for at fremme den grønne og den digitale omstilling
i perioden efter 2024 fortsat følge en mellemsigtet finanspolitisk strategi med gradvis og holdbar konsolidering kombineret med investeringer og reformer, der skaber større bæredygtig vækst, for at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt
2. fortsætte den stabile gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen og hurtigst muligt få færdiggjort REPowerEU-kapitlet med henblik på hurtigt at påbegynde gennemførelsen heraf; fortsætte den hurtige gennemførelse af programmerne

²⁵ I henhold til artikel 5, stk. 2, og artikel 9, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97.

vedrørende samhørighedspolitikken, idet der sikres komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen

3. reducere den samlede afhængighed af fossile brændstoffer ved at fremskynde udbredelsen af vedvarende energikilder, navnlig vind-, sol- og geotermiske kilder, ved at færdiggøre den ufuldstændige lovgivningsmæssige ramme, strømlinje de administrative procedurer for udstedelse af tilladelser, forenkle procedurerne for installation af vedvarende energikilder (dvs. solcelleanlæg) i ejendomme med flere lejligheder og skabe større retssikkerhed; støtte kapacitet til produktion af vedvarende energi i lille målestok; yderligere opgradere eltransmissions- og distributionsnettene, navnlig ved at forbedre transmissionsforbindelserne mellem den nordlige og den sydlige del af landet og fremme udrulningen af intelligente målere; fremskynde gennemførelsen af energieffektivitetsforanstaltninger, herunder installation af varmepumper; mindske afhængigheden af fossile brændstoffer i transportsektoren ved at fremme bæredygtige løsninger, navnlig jernbanetransport og elektrificering af vejtransport, og øge de politiske bestræbelser på at tilvejebringe og erhverve de færdigheder, der er nødvendige for den grønne omstilling.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

*På Rådets vegne
Formand*